

Lesní pošta

Houby – skrytá komunikace

Zásady artefietické tvorby – každý tvoří podle své fantazie a tak, jak umí. Tvorba se nehodnotí jako dobrá nebo špatná, lepší nebo horší.

CÍLOVÁ SKUPINA MŠ, 4–6 let

TÉMA Houby – skrytá komunikace

TECHNIKA Přenosný land art z přírodního materiálu

CO POTŘEBUJETE

- Na kloboučky a třeně: kameny různých velikostí, šišky, kousky kůry, klacíky
- Na podzemní síť: stébla trávy, tenké větvičky, dlouhé kořínky, světlá příze nebo suché jehličí
- Na dozdobení: barevné listí, mech, žaludy, šípky
- Bedýnka nebo krabice na převoz hotových dílek

Jak na to

1 Společný sběr materiálu v lese nebo na zahradě – venku, předchozí den nebo ráno

Při pobytu venku děti nasbírají přírodniny v okolí vaší školky nebo na zahradě. Povídejte si o tom, jaké mají přírodniny vlastnosti – drsné, jemné, vonavé, suché.

Pravidlo šetrnosti. Připomeňte dětem základní pravidlo: *Sbíráme jen to, co už leží na zemi.* Živé rostliny netrháme.

Pokud by pro vás byl problém sběr zrealizovat, ozvěte se.

2 Naladění před tvořením – asi 5 minut ve třídě

Ukažte dětem, jak houby vypadají – na fotografiích nebo reálné houby. Vysvětlete jim, že to, co vidíme nad zemí, je jen malá část. Pod zemí se skrývá obrovská síť jemných vláken, podhoubí, která funguje jako „lesní internet“ – stromy si přes ni předávají živiny i varování před škůdci.

Pak jim přečtete *Příběh o lesní poště* na další straně.

3 Stavba hub – to, co je vidět nad zemí – ve třídě nebo venku

Na čistém plácku – v trávě, na hlíně, případně na podložce – děti poskládají z přírodnin klobouky a nožičky hub. Rozvíjí to jemnou motoriku a prostorovou představivost.

Tip. Menší plochý kámen nebo kus kůry poslouží jako klobouk, silnější klacík jako třen. Z kamínků či šípků lze vytvořit tečky na klobouku jako u muchomůrky.

4 Propojení skrytou komunikací – síť podhoubí – ve třídě nebo venku

Jakmile mají děti hotové jednotlivé houby – a třeba i okolní stromy ze šišek – propojí je **podzemní sítí**.

Mezi jednotlivými houbami a stromy děti vytvoří na zemi pavučinu z větviček, stébel nebo provázků. Tato síť vede od jedné houby k druhé a symbolizuje tajné zprávy, které si les posílá.

Síť z klacíků či trávy lze doplnit až na místě instalace.

5 Reflexe a hra na lesní poštu – ve třídě

Posaďte se do kruhu kolem vašeho dílka. Můžete si říct, co vás na tvorbě bavilo. Na závěr si vyzkoušejte, jak síť funguje.

Jedno dítě potichu zašeptá zprávu – třeba „*Pozor, blíží se kůrovec!*“ – u první houby. Zpráva se šeptáním předává po kruhu „podhoubí“ až k poslední houbě, tedy k poslednímu dítěti.

Hru na tichou lesní poštu můžete hrát opakovaně, jak dlouho vás a děti bude bavit.

KAM DÍLKO PATŘÍ

Každé zastavení na stezce poznáte podle **keramické cedulky** s názvem tématu. Vaše dílko patří k té, na které stojí **Houby**.

Nejhezčí je, když ho tam děti při procházce přidají samy. Dílko položte nebo přivažte provázkem tak, aby drželo i ve větru. Do živého stromu se přitom nevrátá a neřeže – všechno se jen přiváže nebo postaví.

Pokud se vám na stezku nedaří dojít, ozvěte se nám. Dílko od vás převezmeme a nainstalujeme ho při nejbližší společné akci.

JEŠTĚ DVĚ VĚCI

Pokud některé děti budou chtít raději kreslit na papír než tvořit z přírodnin, klidně mohou. Obrázky vyfotíme a zveřejníme v galerii pod QR kódem.

Nabídka dílny od nás stále platí – pokud byste s tvořením chtěli pomoci, stačí se ozvat a najdeme termín.

Příběh o lesní poště

Byla jednou velká lesní mýtina, na které rostla statná bříza Anna. Anna měla velké větve, šuměla ve větru a ráda se dívala do mraků. Na druhé straně mýtiny rostla malá, štíhlá břízka Běla. Byla ještě mladá a často jí bývala zima, když foukal studený vítr.

I když stromy nemohly chodit, nikdy se necítily samy. Měly totiž své malé lesní pomocníky – houbičky.

Přímo mezi kořeny žila rodinka červených muchomůrek s bílými puntíky. Lidé si mysleli, že houby jen tak sedí v mechu a mlčí. Jenže ve skutečnosti je to jinak. Pod zemí, kam sluníčko nedohledne, pletou houbičky ze svých jemných bílých kořínků tajné cestičky a provázky. Říká se jim **lesní pošta**.

Jednoho dne zasáhla mýtinu velká bouřka. Vítr zfoukl břízce Běle skoro všechny listy a břízka zesmutněla. „Och, je mi taková zima a nemám sílu,“ zafoukala smutně.

Bříza Anna to viděla a hned zavolala dolů do hlíny: „Houbičky, houbičky, slyšíte mě? Břízka Běla potřebuje pomoc!“

Nejmenší muchomůrka zamávala kloboučkem a poslala zprávu po bílých vláskách pod zemí. *Zpráva putovala: tup, tup, tup po podhoubí... až doletěla k houbičkám pod břízkou.*

„Už to máme!“ zavolaly houby pod zemí. Bříza Anna poslala po kořenech a houbových provázcích břízce trochu sladké síly a dobré živiny. Houbičky ji jako malé poštačky doručily přímo ke kořínkům Běly.

Za chvíli se břízka narovnala, kůra jí pookřála a vesele zašuměla: „Děkuji ti, Anno! A děkuji vám, houbičky!“

Od té doby všechny děti vědí, že když jdou lesem a vidí na zemi houbičku, nemají na ni šlapat. Pod zemí totiž právě běží tajná pošta a stromy si povídají o tom, jak se mají.

POSTUP V KOSTCE

1. Nachystejte si materiál – sběr ráno nebo předchozí den na procházce či na zahradě.
2. Ukažte si, jak houby vypadají.
3. Přečtěte příběh o lesní poště.
4. Tvorba hub podle představivosti dětí.
5. Sestavte houby na rovném místěčku, případně na podložce.
6. Vytvořte propojení – mycelium, alias poštu.
7. Reflexe a hra na lesní poštu.
8. Dílka přemístěte do bedýnky a ozvěte se nám.